

STORTINGET

Innst. 442 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:220 S (2021–2022)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og May Helen Hetland Ervik om at oljefondet ikke skal brukes til klimaspekulasjon

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen sørge for at statens ekstraordinære inntekter som følge av høye energipriser kommer befolkningen til gode gjennom avgiftsreduksjoner og investeringer i Norge.
2. Stortinget ber regjeringen avstå fra å bruke oljefondet som et klimapolitisk instrument.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Lise Christoffersen, Frode Jacobsen, lederen Eigil Knutsen, May Britt Lagesen, Tellef Inge Mørland og Mona Nilsen, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Geir Pollestad og Per Martin

Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til vedlagte uttalelse av 6. mai 2022 fra finansminister Trygve Slagsvold Vedum.

Komiteen mener at vi med forskjellige regjeringer og skiftende stortingsflertall har hatt en anvendelse av petroleumsinntektene som har vært stabil og forutsigbar. Denne stabiliteten har vært mulig fordi lov om Statens pensjonsfond og rammeverket for finanspolitikken har blitt anvendt for å fastsette hvordan petroleumsinntektene skal fases inn i økonomien, og for hvor mye som kan anvendes årlig og over tid.

Komiteen viser til at inntektene fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland (SPU). Det er Stortinget som i forbindelse med statsbudsjettet vedtar overføringene fra SPU. Det er på denne måten oljeinntektene fra sokkelen gradvis fases inn i budsjettet. Som kjent vedtas overføring av midlene en gang pr. år, og øremerkes ikke. Dette sikrer en helhetlig og god budsjettprosess.

Komiteen understreker at det brede flertallet i Stortinget har utvist disiplin og forholdt seg til de overnevnte lover, regler og prinsipper, og på denne måten sikret en bærekraftig forvaltning av vår felles petroleumsrikdom.

Det er bred politisk enighet om fondets finansielle formål og generasjonsperspektiv.

Fondet må etter komiteens syn ikke benyttes som et ekstra budsjett der saker som ikke når opp i pri-

oriteringene i det årlige statsbudsjettet, tilgodeses gjennom tilpasninger i SPUs investeringer. En slik praksis vil undergrave fondets formål.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at investeringsstrategien for fondet skal ligge fast. Klimaendringene påvirker selskapene fondet investerer i, samt den globale økonomiske utviklingen. Dette vil vedvare i årene som kommer. Denne situasjonen gir både investeringsmuligheter og medfører finansiell risiko. Denne risikoen må håndteres sammen med øvrig risiko som fondet er eksponert mot. Dette krever en helhetlig tilnærming hvor verdier, trusler og sårbarheter vurderes og effektive tiltak iverksettes for å ivareta det langsiktige målet med fondet.

Som en langsiktig global investor er SPU tjent med en gradvis omstilling av den globale økonomien. Flertallet understreker at klimapolitikk ligger utenfor fondets ansvarsområde og rolle som finansiell investor.

Rammene for forvaltningen av SPU er fastsatt av politiske myndigheter, men flertallet viser til at fondet ikke er et verktøy for å utøve politikk. Avkastningen av fondsmidlene gjør det mulig for Norge å prioritere flere gode tiltak over statsbudsjettet. Skulle en avvike fra fondets finansielle mål i forvaltningen, vil det bli mindre rom for å finansiere ulike politiske satsinger, herunder klimatiltak.

Begrensninger på SPUs investeringsunivers eller føringer på investeringsstrategien ut fra ikke-finansielle målsettinger innebærer kostnader, fordi dette bidrar til et dårligere forhold mellom forventet avkastning og risiko.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti viser ellers til utfyllende merknader vedrørende SPU i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 9 (2021–2022) Statens pensjonsfond 2022.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 9 (2021–2022) Statens pensjonsfond 2022 og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at statens ekstraordinære inntekter som følge av høye energipriser kommer befolkningen til gode gjennom avgiftsreduksjoner og investeringer i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen avstå fra å bruke oljefondet som et klimapolitisk instrument.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 9 (2021–2022) Statens pensjonsfond 2022.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at statens ekstraordinære inntekter som følge av høye energipriser kommer befolkningen til gode gjennom avgiftsreduksjoner og investeringer i Norge.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen avstå fra å bruke oljefondet som et klimapolitisk instrument.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:220 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og May Helen Hetland Ervik om at oljefondet ikke skal brukes til klimaspekulasjon – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 31. mai 2022

Eigil Knutsen

leder

Mahmoud Farahmand

ordfører

VEDLEGG

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets finanskomiteé
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/2381 -

Dato
6.05.2022

**Dokument 8:220 S (2021-2022) Representantforslag fra
stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Hans Andreas Limi og May Helen
Hetland Ervik om at oljefondet ikke skal brukes til klimaspekulasjon**

Jeg viser til brev 21. april 2022 vedrørende dokument 8:220 S (2021-2022) med følgende forslag fra representantene Listhaug, Limi og Hetland Ervik:

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at statens ekstraordinære inntekter som følge av høye energipriser kommer befolkningen til gode gjennom avgiftsreduksjoner og investeringer i Norge.
2. Stortinget ber regjeringen avstå fra å bruke oljefondet som et klimapolitisk instrument.

Nedenfor følger mine kommentarer:

1. Rammeverket for finanspolitikken og lov om Statens pensjonsfond fastsetter mekanismer for hvordan petroleumsinntektene skal fases inn i økonomien, retningslinjer for hvor mye som bør brukes fra år-til-år og over tid og peker ut hva pengebruken bør gå til.

Inntektene fra petroleumssektoren brukes ikke løpende, men overføres i sin helhet fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland (SPU). Den oljekorrigerede budsjettbalansen dekkes av en overføring fra fondet, som vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet. Slik fases petroleumsinntektene

gradvis inn i økonomien. Sammen med de løpende inntektene fra skatter og avgifter fra fastlandsøkonomien setter stortingsvedtaket om overføring fra fondet rammene for budsjettet. Ved at overføringen fra fondet vedtas en gang årlig og ikke øremerkes, sikres en helhetlig og god budsjettprosess.

Over tid skal bruken av fondsmidler over statsbudsjettet følge forventet realavkastning av fondet. Det er fondsverdien som legges til grunn ved beregning av bruken av fondsmidler, ikke olje- og gassinntektene. Økte olje- og gassinntekter bidrar til at overføringene til fondet i år ventes å bli høyere enn vi så for oss ved årsskiftet. Samtidig som olje- og gassinntektene har økt, har internasjonale aksjekurser falt. Samlet sett falt fondsverdien med 683 mrd. kroner i første kvartal. Det er stor usikkerhet om utviklingen fremover, og det er alt for tidlig å si hva som blir den samlede virkningen på fondsverdien og handlingsrommet fremover.

Ved fastsettelsen av den årlige overføringen fra fondet skal det også legges stor vekt på å jevne ut svingninger i økonomien for å sikre god kapasitetsutnyttelse og lav arbeidsledighet. Norsk økonomi er nå i en høykonjunktur med lav ledighet og tiltakende lønns- og prisvekst. I dagens økonomiske situasjon vil økt pengebruk kunne forsterke lønns- og prispresset og gi en raskere renteoppgang. Det vil svekke husholdningenes kjøpekraft og konkurranseutsatt industri.

Det påpekes i rammeverket fra 2001 at det bør legges vesentlig vekt på at handlingsrommet som overføringene fra SPU gir, skal brukes til å øke vekstevnen i norsk økonomi. På lang sikt er det vekstevnen i fastlandsøkonomien som bestemmer velferdsutviklingen i Norge.

Rammeverket for finanspolitikken og lov om Statens pensjonsfond sørger for at statens ekstraordinære inntekter som følge av høye petroleumspriser kommer dagens og kommende generasjoner til gode.

På denne bakgrunn mener jeg at forslag 1 ikke bør tas til følge.

2.

I forbindelse med fremleggelsen av meldingen *Statens pensjonsfond 2022* 1. april uttalte jeg at regjeringen vil gjøre SPU ledende innen ansvarlig forvaltning og håndtering av klima- og naturrisiko. Samtidig understreket jeg at det er bred politisk enighet om fondets finansielle formål og at det ikke er et virkemiddel i klimapolitikken.

I fondsmeldingen legger regjeringen opp til å styrke arbeidet med klimarisiko i SPU. Samtidig understrekes det at investeringsstrategien for fondet bør ligge fast. Det anbefales både av Norges Bank og i ekspertrapporten *Klimarisiko og Oljefondet*. Klimaendringene påvirker selskapene fondet investerer i og den globale økonomiske utviklingen fremover. Det gir både investeringsmuligheter og finansiell risiko for fondet som må håndteres. Klimarisiko er en vesentlig risiko for SPU, men likevel bare én av

mange risikofaktorer fondet er eksponert mot. Norges Bank må tilnærme seg klimarisiko på en helhetlig og systematisk måte der slik risiko inngår i samlet risikohåndtering innenfor fondets finansielle mål.

Som en langsiktig og global investor er SPU tjent med en gradvis og ordnet omstilling av den globale økonomien. Den viktigste måten å redusere de globale utslippene og klimarisiko på, er gjennom en virkningsfull og forutsigbar klimapolitikk. Det er vårt ansvar som politikere å følge opp, men klimapolitikk ligger utenfor fondets ansvar og rolle som en finansiell investor.

Konkret legger regjeringen i fondsmeldingen opp til at den ansvarlige forvaltningen av SPU baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i, innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen. Det er selskapene som må omstilles og redusere utslipp. Et slikt utgangspunkt vil styrke arbeidet med å håndtere finansiell klimarisiko i fondet. Dette betyr ikke at SPU skal forvaltes med sikte på også å oppnå andre mål enn høyest mulig avkastning. Norges Bank vil stille klare forventninger til selskapene om troverdige planer og måltall for hvordan de vil omstilles og være lønnsomme i et lavutslippssamfunn. Videre legger regjeringen opp til at det skal stilles krav om jevnlig rapportering om Norges Banks klimaarbeid. Rapporteringen skal være i tråd med ledende rammeverk og standarder. Det er også lagt opp til at banken må fastsette prinsipper for styring og måling av klimarisiko, herunder stresstester, inkludert et scenario i samsvar med global oppvarming på 1,5 grader.

Regjeringen legger med ovennevnte tiltak opp til en helhetlig og systematisk tilnærming til håndtering av klimarelatert risiko og investeringsmuligheter på tvers av hele SPU, innenfor rammen av fondets finansielle formål. En slik tilnærming innebærer *ikke* at fondet brukes som et klimapolitisk instrument.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum

